Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην αύξηση του κεφαλαίου του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων»

COM(2014) 66 final — 2014/0034 (COD)

(2014/C 226/11)

Γενικός εισηγητής: ο κ. **Michael SMYTH**

Στις 18 και στις 24 Φεβρουαρίου 2012 αντιστοίχως, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφάσισαν να ζητήσουν, σύμφωνα με το άρθρο 173, εδάφιο 3, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα την

Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην αύξηση του κεφαλαίου του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων

COM(2014) 66 final — 2014/0034 (COD).

Στις 25 Φεβρουαρίου 2014, το Προεδρείο της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ανέθεσε στο ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση» τις σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες.

Λόγω του επείγοντος χαρακτήρα των εργασιών, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε κατά την 497η σύνοδο ολομέλειάς της, στις 25 και 26 Μαρτίου 2014 (συνεδρίαση της 25ης Μαρτίου 2014) να ορίσει γενικό εισηγητή τον κ. Smyth, και υιοθέτησε την παρούσα γνωμοδότηση με 133 ψήφους υπέρ, 1 κατά και 3 αποχές.

1. **Εισαγωγή**

1.1 Η ΕΟΚΕ επικροτεί την πρόθεση ανακεφαλαιοποίησης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων (ΕΤαΕ), έτσι ώστε τούτο να είναι σε θέση να διευρύνει τον ρόλο του ως φορέα παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου σε καινοτόμες μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) με υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης.

1.2 Η απόφαση για αύξηση του κεφαλαίου του ΕΤαΕ έως και κατά 1,5 δισ. ευρώ θα δώσει σημαντική ώθηση στο επενδυτικό δυναμικό του ΕΤαΕ σε μια συγκυρία οικονομικής κρίσης και στασιμότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας. Όμως, τίθεται το ερώτημα εάν ακόμη και αυτή η αύξηση είναι πολύ μικρή;

1.3 Πρόσφατες έρευνες και στοιχεία για τη χρηματοδότηση των ΜΜΕ και τον τραπεζικό δανεισμό δείχνουν ότι η πρόσβαση σε χρηματοδότηση (τόσο για επενδύσεις όσο και για κεφάλαιο κίνησης) αποτελούν τα πλέον επείγοντα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ. Η αύξηση των τραπεζικών χορηγήσεων προς τις επιχειρήσεις μειώθηκε κάθε μήνα του τελευταίου τριμήνου. Αν και η αποστολή του ΕΤαΕ επικεντρώνεται στην επιχειρηματική καινοτομία και στο υψηλό δυναμικό ανάπτυξης, τίθεται το ερώτημα γιατί η αύξηση κεφαλαίου του Ταμείου δεν είναι μεγαλύτερη ώστε να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητά του;

1.4 Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει την έκκλησή της για ουσιαστική ανακεφαλαιοποίηση του ΕΤαΕ, προκειμένου τούτο να εκπληρώσει τον αρχικό του ρόλο — δηλαδή να αποτελέσει ένα ευρωπαϊκό ταμείο επιχειρηματικού κεφαλαίου με ειδική αρμοδιότητα τη χρηματοδότηση νεοσύστατων επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας.

1.5 Η ΕΟΚΕ προτείνει το 20 % του καθαρού κέρδους να καταβληθεί με τη μορφή μερισμάτων και να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη του κόστους της αύξησης κεφαλαίου. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει το εγχείρημα εξισορρόπησης των οικονομικών και πολιτικών αποδόσεων του ΕΤΕ και τη συμμετοχή κατάλληλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στην αύξηση του εγγεγραμμένου κεφαλαίου του.

2. **Η πρόταση**

2.1 Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ) πληροί δύο βασικούς ρόλους:

— βελτίωση της χορήγησης επιχειρηματικών κεφαλαίων σε ταχέως αναπτυσσόμενες και καινοτόμες μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ),

— παροχή εγγυήσεων και άλλες πρωτοβουλίες επιμερισμού του κινδύνου για την ενίσχυση της δανειοδοτικής ικανότητας των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων προς τις ΜΜΕ.

2.2 Το ΕΤαΕ χρησιμοποιεί τα ίδια κεφάλαιά του και διαχειρίζεται επίσης μια σειρά προγραμμάτων της ΕΕ, όπως το Horizon 2020 και το COSME, για τα επόμενα έτη. Το ΕΤαΕ αναμένει να διπλασιάσει το συνολικό άνοιγμά του στην εγγυοδοσία και τα επιχειρηματικά κεφάλαια και, συνεπώς, η αύξηση του κεφαλαίου του είναι απαραίτητη. Επί του παρόντος, το ΕΤαΕ ανήκει κατά πλειοψηφία στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) (62,1 %). Οι υπόλοιποι μέτοχοι είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση (30 %) και 24 δημόσια και ιδιωτικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (7,9 %).

2.3 Προτείνεται αύξηση του εγγεγραμμένου κεφαλαίου του ΕΤαΕ από 3 δισ. ευρώ σε 4,5 δισ. ευρώ, με καταβεβλημένο τμήμα ύψους 20 %. Αυτή η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου θα βελτιώσει την ικανότητα πιστωτικής ενίσχυσης του ΕΤαΕ και θα τονώσει τη δανειοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων από 11 δισ. ευρώ έως και 20 δισ. ευρώ για τα έτη 2014 και 2015.

3. **Παρατηρήσεις σχετικά με την πρόταση**

3.1 Εκ πρώτης όψεως, η ανακεφαλαιοποίηση του ΕΤαΕ αποτελεί αναμφισβήτητα θετική εξέλιξη. Στοιχεία της ΕΚΤ δείχνουν ότι ο συνολικός δανεισμός προς επιχειρήσεις παρουσίασε μηνιαία κάμψη κατά το τελευταίο τρίμηνο έως τον Ιανουάριο 2014. Η πλέον πρόσφατη έρευνα για τον τραπεζικό δανεισμό έδειξε ότι η πρόσβαση σε χρηματοδότηση αποτελεί το πιο πιεστικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ της ζώνης του ευρώ, αν και η γεωγραφική κατανομή του φαινομένου παρουσιάζει αποκλίσεις. Οι κύριοι παράγοντες που επηρεάζουν τις ανάγκες για εξωτερική χρηματοδότηση των ΜΜΕ είναι το κεφάλαιο κίνησης και οι πάγιες επενδυτικές ανάγκες. Η ανακεφαλαιοποίηση του ΕΤαΕ θα αντιμετωπίσει μερικώς το πρόβλημα, αλλά οι ανάγκες είναι τεράστιες.

3.2 Η ΕΟΚΕ επικροτεί την ανακεφαλαιοποίηση του ΕΤαΕ. Σημειώνει δε ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου κάλεσε την Επιτροπή και την ΕΤΕπ να αυξήσουν περαιτέρω το κεφάλαιο του ΕΤαΕ και αναμένει την έκβαση της εν λόγω πρότασης. Σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της, η ΕΟΚΕ έχει εκφράσει την ανησυχία της για τον ρόλο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων και την τονίζει εκ νέου ([1]).

3.3 Η αύξηση του κεφαλαίου του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων θα συμβάλει στην επίτευξη του στόχου της δημιουργίας επαρκούς ικανότητας επένδυσης κεφαλαίου προς υποστήριξη της καινοτομίας, της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης όλων των επιχειρήσεων των κρατών μελών. Για την επίτευξη αυτού του στόχου με όσο το δυνατό λιγότερες δαπάνες του προϋπολογισμού, η ΕΟΚΕ συνιστά η ετήσια συνεδρίαση του ΕΤαΕ για το 2014 να λάβει την απόφαση να διανείμει το 20 % του καθαρού κέρδους υπό μορφή μερισμάτων. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι θα είναι ωφέλιμο τα μερίσματα που θα καταβληθούν την περίοδο 2014 — 2017 για τη συμμετοχή της Ένωσης στο Ταμείο να θεωρηθούν εξωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό και να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη του κόστους της αύξησης κεφαλαίου. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει το εγχείρημα εξισορρόπησης των οικονομικών και πολιτικών αποδόσεων του ΕΤαΕ και τη διατήρηση της τριμερούς δομής του. Σχετικά, προτείνει να γίνουν δεκτά ως μέτοχοι άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με παρόμοιο προσανατολισμό.

3.4 Όταν σχεδιάστηκε το 1993, είχε προταθεί το ΕΤαΕ να στηρίζει τις επιχειρήσεις, όχι μόνο με εγγυήσεις μετοχικού κεφαλαίου και με δάνεια, αλλά και με τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού ταμείου επιχειρηματικών κεφαλαίων έως 60 δισ. ευρώ. Στόχος ήταν να αντισταθμιστεί η έλλειψη ιδιωτικών επιχειρηματικών κεφαλαίων στην Ευρώπη σε σχέση με τη Βόρεια Αμερική καθώς και να μειωθεί η εξάρτηση από δάνεια με σταθερό επιτόκιο που είναι επιβαρυντικά για τις νέες και τις νεοσύστατες επιχειρήσεις. Όταν το ΕΤαΕ ιδρύθηκε το 1994, η πτυχή των επιχειρηματικών κεφαλαίων υποβαθμίστηκε και κυριάρχησε η πτυχή της εγγύησης δανείων.

3.5 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι το ΕΤαΕ χρειάζεται να αναλάβει ισχυρότερη αρμοδιότητα όσον αφορά το επιχειρηματικό κεφάλαιο, όπως προβλεπόταν αρχικά.

Βρυξέλλες, 25 Μαρτίου 2014

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Henri MALOSSE

([1]) ΕΕ C 143, 22.05.2012, σ. 10.